

## Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4868

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

1079

## C O D I C E S

1080

minio adjectum: *Explicant Omelie per quadragesimam per manus Michabelis de Ardinga.*

II. fol. 81. p. 2. succedunt *Gregorii M. Homiliae XL.* in *Partes II. tributae*, prout extant edit. *Maur. T. I. col. 1435.* Quamvis Exemplum istud mendis non creat, e praevia tamen ad *Secundinum Epistola* notare duo libet *Maurianis*, ut videtur, non observata. Legit nempe Nostrum:

*Delicias mundi casso seabar amore —*

*Homiliae praemissio utriusque Parti Elencho rite procedunt.*

III. fol. 189. accedit Hexas *Homiliarum*. Videlicet in *Dom. I. II. III. X. XIX. et XX. post Pentecosten*, quarum haec initia: *Scriptura sacra diuinitus &c. Omnipotens deus in exordio &c. Sicut unus peccatoris &c. In huius lectionis serie &c. Cum frequenter regnum celorum &c. Aliquotiens contingere solet &c. Homiletum mihi ignotum Gregorio M. et Beda usum esse video. Ita v. g. Hom. III. legas: Sicut vera iusticia compassionem habet, sic falsa designationem, quae sunt Gregorii Hom. XXXIV. Item Hom. I. *Bifffus autem genus est quoddam lini candidissimi et suauissimi decoris, et greci papagen vocant; ubi Beda Hom. Dom. I. post Trinit. habet: Byffum vero genus est quoddam lini nimium candidi et nobilissimi, quod Hebraei πατατην vocant.* Pejus hic Bedae Exemplum nostro; Hebraeis enim *Byffus בְּנֵי* est. Quid vero etiam Graecum πατατην, aut πα-*

*sed tandem dubietatem postmodum certa annunciatione correxi, ubi illi: sed eamdem dubitationem postmodum certa notatione (in not. endonatione) correxi; dein Nostrum: quae sub ecclesiis dietae, ubi illi: quae sub oculis dietae. Epistolae huic Librarius noster continenter adjunxit mutillum aliquod Epitaphium, utique non Sancti Praesulius, cuius postremus versus fit:*

πατην? Nisi recursas ad corruptiōnem vocis πατην, quae florū lanuginem notat, aut ad *Glossas Patrias mss.* apud *Ducangium*, quibus πατατην lepus est, unde πατατην mollissimam Pilorum leporinorum lanuginem divines.

## CCCCLI.

Codex chartaceus lat. germ. U. 283 in confinio Sec. XIV. et XV. Foliōr. 114. f. scriptus per duas columnas non una manu, et rubricis distinctus, quondamque *Job. Fabri Antistitis nostri Varia complectitur* hoc ordine compilata: I. Trigam illam *Epistolarum Eusebii ad Damasum, Augustini ad Cyrrillum, et Cyrilli ad Augustinum*, Viris his subpositam, sub Typographiae primordia saepius excusam, a me jam saepius memoratam puta Vol. I. col. 823. 1552. 2682. et Opp. Hier. edit. *Vallars. T. XI. col. 288.* prostantem.

II. fol. 25. p. 2. Elenchus Medicaminum sequitur lingua germanica

## Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4868

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

1081

## P A T R I S T I C I .

1082

nica hoc initio: *Diz recept wart gesent dem pabſt. Wil der gneſen der dy Drueſe (culcus, apostema) bat er ſol nemen Drioco (Theria-cam) I. S. vnd ſenffſomen vnd holler pleter leg es vñ dy peulen, vnd mag er dy dingē nicht gehaben zo ſol er nemen rawten vnd eſſich geſtoſen das gelegt vñ di ſchoden zo wirt ym peſſer.* Ita contra Pestem varia, contra tuſſim, ſurditatem &c. Enumerantur etiam lingua latīna, quae proſunt et officiunt Corpori per partes v. g. Cerebro, oculis, auribus &c. Denique docetur confeſſio Incauſti ſeu At-ramenti.

III. fol. 31. Fragmentum En-chiridii S. Auguſtini ab his C. 103. verbiſ: *Quid eſt enim eorum unde non deus per unigenitum ſuum &c.* uſque ad finem, ubi habes: *Ex-plicit liber Enchiridion Sancti Au-guſtini Epifcopi Scribens Lauren-cio cupiens illum eſſe ſapientem ſe-cundum ſacras ſcripturas Domini Johannis predicatoris Theutunica-lis in Luthomicz.* Additur punth-ſuch, id eſt *Bundſchub*, triviali proverbio germanico pro et cete-ra et ſimilibus abrumpendi formu-lis, cuius originem etiam dum quaero; neque enim ſatis apte cum Rusticorum factionibus Sec. XV. exortis, et *Bundſchub* dietis cohaerere videtur.

IV. fol. 33. absque titulo inci-pit *Hugonis de S. Viſtore Opus de Clauiro Animaе a Praefamine*, quod in Edit. Rotomag. 1648. T. II. p. 60. praeit Librum II. Locu-turus kariffime de iis que ad edifi-cationem clauſtri pertinent mate-

rialis &c. Mira in toto Exemplo non Capitum ſolum, ſed ipsorum IV. Librorum confuſio, quae eti-am ad fol. 30. ante Fragmentum Enchiridii regredi cogit, firmatque ſuſpicionem, non ea cura et penſitatione, neque eo exemplari-um delectu et inter ſe contentione factam eſſe Editionem illam Roto-mag. quam a Viſtorinis fratribus ſuis expectare poterat doctus et pius noſter Hugo. Inter alia fol. 44. p. 2. sub Rubrica: *Incipit ter-cia pars. quod ypocrita in congre-gatione fruſtu ſocietatis priuetur;* habentur VII. Capita de Hypocriſi, quae in tota illa Editione non re-peri. Consulendus itaque foret hic Codex de nova Editione confili-um fuſcepturo.

V. fol. 56. *Regula breuis chriſtianorum in omni ſtatu.* Addit ali-us: *in concilio celebrato conſtantie modernis temporibus eſt hoc edi-tum.* Initium: *Incipit modus vi-uendi. Et prima Regula ad nobiles potentes et ſcabinos ſpectat hec.* &c. Cur non addidit ille Autorem Job. Geronium, cuius Opp. edit. Antverp. (dic Amſtelod.) T. II. P. 4. p. 538. ſuccineta haec Com-monitio proſtat.

VI. fol. 57. redit ad *Medica*, et 1) proponit Remedium Peſtilentiae. 2) enumerantur Virtutes Aque vite ſcilicet *Vini arden-tis* (Branntwein) contra varios morbos. 3) Docetur germanice Confeſſio alicujus Liquoris, *eines edlen Waffers e Vino, herbis et aromatibus, ejusque varius uſus declaratur.*

## Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4868

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

1083

## C O D I C E S

1084

VII. fol. 59. Ventilatur Quæstio, an liceat vendere et redime-re Census absque Usuræ nota. Initium: *Abbas sancti Jacobi de consensu conuentus vendidit petro e-menti de omnibus Monasterij sui bonis Jus percipiendi singulis annis censem unius libre denariorum &c.* Decidunt affirmando subscripti *Dymis Archiep. Fannens. et Alvillus Rector ecclesie sancti Pinanti Uticensis. Dioc. Fictitia haberem haec nomina, ut sunt Casuistarum *Ca-jus, Titius, Berta*, nisi *Dinus* intra annos 1337 — 42. sedisset *Januae Archiepiscopus.**

VIII. fol. 66. Varia ad moralem Theologiam pertinentia de Confessione et Satisfactione, de Absolutione, de Reclusis, de nouis Constitutionibus papalibus circa an. 1413.

IX. fol. 69. *Isti duo psalmi sunt de passione domini specialiter et ideo hic notati sunt cum ipsorum glossa lire. Sunt vero XXI. et I.*

*Enormes. Anathema. Cremans. Mutatio voti.*

*Vsus. Solempnis. tibi dentur episkepe sex hec.*

quibus deinde semper prosa succedit explicatio

XII. fol. 91. Brevis Expositio Decalogi, qua enumerantur, qui contra singula Praecepta offendunt. *Primum preceptum est. Non adorabis deos alienos. propter quod tria hominum genera dampnantur &c.*

XIII. fol. 92. p. 2. *Incipit e-pygramma in granum synapis. Canticum vetus germanicum mysticum de Divinitate est Granum istud*

XVIII. germanice redditi cum Expositione *Nic. de Lira* in hunc modum: *Deus meus respice in me. quare me dereliquisti &c. Got meyn got sich mich an. warumb hast du mich verlassen. in der Juden bende nach iren willen. Verre von mynen heyle. Daz ist das in got der vater nicht erledigt von dem leyplichen tote. &c.* In hunc modum et alter: *Saluum me fac deus &c.*

X. fol. 75. p. 2. Sequitur unus tractatus de locutione super hoc versu: *quis quid cui &c. Albertani Caussidici Brixiani est jam hoc et superiore Vol. memoratus, incipiens: Quoniam in dicendo multi errant &c.*

XI. fol. 79. ἀνεπιγραφως Tractatus de Casibus reservatis multis scatens versibus technicis, cuius initium: *Nota sex tantum casus quos debet sacerdos mittere ad episcopum qui tamen multos alios continent. Versus.*

Sinapi, in quod per peryodos five Strophas commentatur latine Anonymus, de quo in calce: *Hec ille edidit, qui contemplatiue vite fuit. Non deest Viro multiplex PP. usus; praincipue vero Pseudodionysium sectatur. Epigramma suum, quod aliis Prologus est, ita orditur: Abyssus abyssum inuocat in voce katharaðarum tuarum. Versiculus ille in duas partes diuiditur. In prima enim parte dicit, quod profunditas diuini sermonis*

pro-

2025-07-01

## Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4868

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

1085

## P A T R I S T I C I .

1086

*profunditatem exquirat exposicio-  
nis &c. Succedit Argumentum, si-  
ve comparatio virtutum *Sinapi-*  
*cum* hoc *Libello*, et *Oratio* pree-  
via ad *Deum*, demum ad *Cantici**

*In dem begin hoch über sin  
Was ye das wort, o reicher hort,  
Do ye begin begin gewar.  
O vater brust, awa der mit lwest  
Das wort ye flos, doch hat dy  
schos  
Das wort behalden, das ist war.*



*Von czwain ein flut der mynnen  
glut  
Der czwayer pant der czway be-  
kant  
Flewsset der vil suezze geyßt.  
Vil ewincleych unschaidenleych.  
Dy drey synt eyn. Wayst du  
was? neyn.  
Es ways sich selber allermeyßt.*



*Der dreyer strick hat tyfenschrück.  
Den selben rayff ny syn begreyff.  
Es ist ein tyfe sunder grunt.  
Schach vnd math czeyst formen stat  
Der wunder rinck ist on gesprinck  
Gar unbewegik ist sein punckt.*



*Des punctes perck steygt one  
werck  
Verstentleichkeit. Der weg der  
treyt  
In eine wuste wunderleich,  
Dy brait dy weyt vngmessan layt  
Dy wuste hat noch czeyst noch stat,  
Ire weyz dy ist sunderleich.*

*Quaedam hic mendose scripta fa-  
cile adparet. Praecipuam difficul-*

*expositionem gradus fit. Constat  
illud VIII. Periodis five Strophis,  
quas Commentario innantes utcun-  
que hic expiscabor:*

**¶**  
*Daz wuste gut ny fuz dorwut.  
Geschaffen syn kom ny do byn.  
Es ist und ways doch nymant was.  
Es by, es do, es verre, es nach,  
Es tyeff, es hoch, es ist alzo,  
Daz es ist weder dicz noch das.*

**¶**  
*Es licht, es clar, es vinster iar,  
Es vngenant, es unbekant,  
Begindes vnd auch endes frey.  
Es stille stat, bloz ane wat.  
Wer waiz sein haws, der gee he-  
raws  
Vnd sag vns, welch sein forme  
sey.*

**¶**  
*Wird als eyn kint, wird tawp  
wird blynt,  
Dein selbes icht mus werden nicht.  
All icht, all nicht treyb obir hor.  
La stat, la czyt, auch pilde mit,  
Ge ane weg den smalen steg,  
So kumps du an der wuste spor.*

**¶**  
*O sele mein ge awa got eyn.  
Sinck all mein icht in gotes nicht  
O sinck in dy gruntlose flut.  
Flewsch ich von dir, du kumps zu  
mir,  
Vorlewz ich mich, so vind ich  
dich,  
O uberwesenleisches gut.*

*tatem habere videtur Stropha V.  
Ny fuz dorwut, quod fortasse in-  
ter-*

## Wien, Österreichische Nationalbibliothek (ÖNB), Cod. 4868

Michael Denis: Codices Manuscripti Bibliothecae Palatinae Vindobonensis Latini Aliarumque Occidentis Linguarum. Vol. II. Pars I. Wien 1799.

1087

## C O D I C E S

1088

terpreteris: *Nunquam pes perva-  
davit, a durchwaten; et Str. VII.  
Treyb ober hor, quasi dimove de  
via, simile antiquato ober hor ge-  
ben, id est, evadere, ab aliqua re  
declinare. Mirum etiam Str. III.  
ubi ait: Tempus, Figuram et Lo-  
cum in Deo esse Schach vnd Math,  
quo loco Commentator longam  
narrat fabulam de Imperatore in  
regione Bagada (Bagdad?) nomi-  
ne Ymorlin (Timurlan?) ad quem  
de morte Filii Scaci consolandum  
Sochon Rex Babylonie majoris Lu-  
dum latrunculorum excogitavit,  
concluditque: Sicud scacus dictus  
est mattus id est mortuus (א מִתְּהָ מִתְּהָ Mors) sic tempus, forma, et  
locus ceteraque predicamenta de  
deo dicta penitus moriantur.*

Extrema Codicis occupant *A-  
scetica* quaedam connotata levis  
momenti.

CCCCLII.

U. 105 Codex membraneus lat. Sec.  
XV. Folior. 81. 4. min. sat nitide  
exaratus, minio pernotatus, olim-

*Augustine pater genuit te bis tua mater  
Carne prius mundo. lacrimis christoque secundo.  
Cum prece sic ideo nos generetque deo.*

Pia haec Commenta dudum reje-  
cere post *Erasmus* Critici. *Oudi-  
nus* T. II. col. 388. ea *Damaso*  
*Ep. Portueni*, qui deinceps *For-  
mosus* Papa Sec. IX. fuit, adfictum  
ibat. Mihi multo recentior, at  
eo magis diditus partus videntur.

que, ut triplici testimonio cautum  
est, ab *Job. Fabro* Ep. Vien. suo  
ad *D. Nicolaum* legatus Collegio  
continet spurium illud *Epistolare*,  
cujus prima Pars inscribitur: *Epi-  
stola beati Eusebij Cremonensis ad  
Damasum portuensem episcopum.*  
et ad *Theodonium Senatorem Ro-  
manum* de obitu glorioissimi con-  
fessoris beati Hieronimi doctoris  
eximij. et incipit: *Multipharie  
multisque modis olim deus locutus  
est &c.* Altera fol. 42. p. 2. *Epi-  
stola sancti Augustini Episcopi eximij  
doctoris ad Cyrrillum Jerosoli-  
mitarum Episcopum de laudibus  
beati Hieronymi doctoris eximij.* et  
incipit: *Gloriosissimi christiane fidei  
athletę. sancte matris ecclesie lapi-  
dis angularis &c.* Tertia fol. 49.  
p. 2. *Epiстola beati Cirilli patri-  
arche Jerosolimitani ad beatum  
Augustinum Episcopum de mira-  
culis beati Hieronymi doctoris eximij.* et incipit: *Illijs. s. Hieronymi  
gloriosi cuius memoria erit in bene-  
dictione &c.* Omisi praevias For-  
mulas salutationum; adscribam ta-  
men *Tειτίχον* ultimae praefixum,  
quod alibi non reperi:

Nam mox sub Typographiae pri-  
mordia pluries s. l. et a. edita sunt,  
et Editio *Pataue* (Passavii) per  
*Conr. Stabel et Benedicti* (Bene-  
dictum Mair) char. goth. 1482.  
4. mihi adjacet Codici nostro pla-  
ne conformis. Apud *Vallarsium*  
inve-